

چرا نفت ایران از نفت عربستان با ارزش تر بود؟

۱۰ تیر ۱۴۰۱ ساعت ۱۲:۴۲

برای انگلیس نفت ایران از نفت عربستان با ارزش تر بود. زیرا حق الامتیاز ایران از سال ۱۹۰۱ تا ۱۹۱۴م، مجموعاً فقط ۶۵۵۴ لیبره شده بود، حال آنکه سود خالص انگلیسی‌ها حداقل شصت هزار لیبره بود. بعلاوه ۳۳۵۰ لیبره هم از طرف شرکت بختیاری باید به دولت ایران پرداخت می‌شد.

چند سال بعد از کشف نفت ایران، چندین چاه نفت در برخی از کشورهای عربی از جمله عربستان کشف شد. علیرغم اینکه این چاه‌ها نیز ارزش زیادی داشتند، اما برای انگلیس نفت ایران از لحاظ ارزش مادی، بالاتر از نفت عربستان بود. علت این موضوع هم سود سرشاری بود که این کشور به طرق مختلف از نفت ایران به دست می‌آورد:

«در همین ایام معادن نفت کویت و بحرین و عربستان کشف شد. اما حقیقت این است که مهم‌ترین منبع نفتی در ایران بود و شرکت نفت انگلیس و ایران در کلیه اکتشافات جدید با سرمایه‌ای که از غارت چاه‌های ایران به هم زده بود در مناطق جدید سرمایه‌گذاری می‌کرد. برای دریافت ابعاد غارتگری کافی است بدانیم حق الامتیاز ایران از سال ۱۹۰۱ تا ۱۹۱۴م، مجموعاً فقط ۶۵۵۴ لیبره شده بود، حال آنکه سود خالص انگلیسی‌ها حداقل شصت هزار لیبره بود. بعلاوه ۳۳۵۰ لیبره هم از طرف شرکت بختیاری باید به دولت ایران پرداخت می‌شد. وقتی در ابتدای جنگ اول جهانی به پیشنهاد سر وینستون چرچیل ۵۱ درصد سهام شرکت برای دولت انگلیس خریداری شد، موقعیت شرکت بیش از پیش تثبیت گردید. روس‌ها علیه این توافق حرکتی کردند، اما دولت انگلیس وعده داد دایره نفوذ شرکت را به شمال ایران گسترش نخواهد داد و برای اجتناب از هر گونه درگیری بین دولتین در شمال ایران یک شرکت نفتی با مشارکت روس و انگلیس تأسیس خواهد شد. وقوع جنگ و فروپاشی امپراتوری تزار خیال انگلیسی‌ها را از هر حیث از طرف روسیه آسوده ساخت.»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، ص ۵۹۲

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48790/ترازش-عربستان-ایران-نفت-چرا/>